

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
תולדות תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

בְּרָכוֹת פֶּרֶק ח

א. אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁבֵּין בֵּית־שַׁמַּאי וּבֵית־הִלֵּל בַּסְּעֻדָּה. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם וְאַחַר־כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְאַחַר־כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם: ב. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נוֹטְלִין לַיָּדַיִם, וְאַחַר־כָּךְ מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס וְאַחַר־כָּךְ נוֹטְלִין לַיָּדַיִם: ג. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מְקַנֵּחַ יָדָיו בַּמַּפָּה וּמַנִּיחָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: עַל הַכֶּסֶת: ד. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מְכַבְּדִין אֶת הַבַּיִת וְאַחַר־כָּךְ נוֹטְלִין לַיָּדַיִם. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: נוֹטְלִין לַיָּדַיִם וְאַחַר־כָּךְ מְכַבְּדִין אֶת הַבַּיִת: ה. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נֵר וּמָזוֹן וּבְשָׂמִים וְהַבְדָּלָה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: נֵר וּבְשָׂמִים וּמָזוֹן וְהַבְדָּלָה. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: "שֶׁבָּרָא מְאוֹר הָאֵשׁ". וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: "בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ": ו. אֵין מְבָרְכִין: לֹא עַל הַנֵּר, וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁל נָכְרִים, וְלֹא עַל הַנֵּר וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁל מֵתִים, וְלֹא עַל הַנֵּר וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁלִּפְנֵי עֲבוֹדָה־זָרָה. אֵין מְבָרְכִין עַל הַנֵּר עַד שֶׁיֵּאוֹתוּ לְאוֹרוֹ: ז. מִי שֶׁאָכַל וְשָׂכַח וְלֹא בֵּרַךְ – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: יַחֲזֹר לִמְקוֹמוֹ וְיָבֵרֵךְ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: יְבָרֵךְ בִּמְקוֹם שֶׁנִּזְכַּר. עַד אֵימָתַי הוּא מְבָרֵךְ? עַד כְּדֵי שֶׁיִּתְעַכֵּל הַמָּזוֹן שֶׁבְּמֵעָיו: ח. בָּא לָהֶם יַיִן לְאַחַר הַמָּזוֹן וְאֵין שָׁם אֶלָּא אוֹתוֹ הַכּוֹס – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְאַחַר־כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן וְאַחַר־כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן. עוֹנִין "אָמֵן" אַחַר יִשְׂרָאֵל הַמְבָרֵךְ, וְאֵין עוֹנִין "אָמֵן" אַחַר הַכּוּתִי הַמְבָרֵךְ, עַד שֶׁיִּשְׁמַע כָּל הַבְּרָכָה:

בְּרָכוֹת פֶּרֶק ט

א. הָרוֹאֶה מָקוֹם שֶׁנַּעֲשׂוּ בּוֹ נִסִּים לְיִשְׂרָאֵל – אוֹמֵר: "בָּרוּךְ שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה". מָקוֹם שֶׁנֶּעֱקְרָה מִמֶּנּוּ עֲבוֹדָה־זָרָה – אוֹמֵר: "בָּרוּךְ שֶׁעָקַר עֲבוֹדָה־זָרָה מֵאַרְצֵנוּ: ב. עַל הַזִּיקִין, וְעַל הַזְּוָעוֹת, וְעַל הַבְּרָקִים, וְעַל הָרְעָמִים, וְעַל הָרוּחוֹת – אוֹמֵר: "בָּרוּךְ שֶׁכֹּחוֹ וּגְבוּרָתוֹ מָלֵא עוֹלָם". עַל הֶהָרִים, וְעַל הַגְּבָעוֹת, וְעַל הַיַּמִּים, וְעַל הַנְּהָרוֹת, וְעַל הַמִּדְבָּרוֹת – אוֹמֵר: "בָּרוּךְ עוֹשֵׂה מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית". רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הָרוֹאֶה אֶת הַיָּם־הַגָּדוֹל – אוֹמֵר: "בָּרוּךְ שֶׁעָשָׂה אֶת הַיָּם־הַגָּדוֹל", בִּזְמַן שֶׁרוֹאֶה אוֹתוֹ לִפְרָקִים. עַל הַגְּשָׁמִים, וְעַל הַבְּשׂוֹרוֹת הַטּוֹבוֹת – אוֹמֵר: "בָּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב", וְעַל שְׁמוּעוֹת רָעוֹת – אוֹמֵר: "בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת": ג. בָּנָה בַּיִת חָדָשׁ, וְקָנָה כֵּלִים חֲדָשִׁים –

אוֹמֵר: ״בָּרוּךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ״. מְבָרֵךְ עַל הָרָעָה מֵעֵין הַטּוֹבָה, וְעַל הַטּוֹבָה מֵעֵין הָרָעָה. הַצּוֹעֵק לְשֶׁעָבַר - הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת־שָׁוְא. כֵּיצַד? הָיְתָה אִשְׁתּוֹ מְעֻבֶּרֶת, וְאָמַר: ׳יְהִי רָצוֹן שֶׁתֵּלֵד אִשְׁתִּי זָכָר׳ - הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת שָׁוְא. הָיָה בָּא בַּדֶּרֶךְ וְשָׁמַע קוֹל צְוָחָה בָּעִיר, וְאָמַר: ׳יְהִי רָצוֹן שֶׁלֹּא יִהְיוּ אֵלּוּ בְּנֵי בֵיתִי׳ - הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת שָׁוְא: ד. הַנִּכְנָס לַכְּרַךְ - מִתְפַּלֵּל שְׁתַּיִם, אַחַת בִּכְנִיסָתוֹ וְאַחַת בִּיצִיאָתוֹ. בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר: אַרְבַּע, שְׁתַּיִם בִּכְנִיסָתוֹ וּשְׁתַּיִם בִּיצִיאָתוֹ, וְנוֹתֵן הוֹדָאָה לְשֶׁעָבַר, וְצוֹעֵק לֶעָתִיד לָבוֹא: ה. חַיָּב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ו, ה): ״וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ״. ״בְּכָל לְבָבְךָ״ - בִּשְׁנֵי יְצָרֶיךָ, בְּיֵצֶר־טוֹב וּבְיֵצֶר־רָע. ״וּבְכָל נַפְשְׁךָ״ - אֲפִלּוּ הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ. ״וּבְכָל מְאֹדֶךָ״ - בְּכָל מָמוֹנֶךָ. דָּבָר אַחֵר: ״בְּכָל מְאֹדֶךָ״ - בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה שֶׁהוּא מוֹדֵד לְךָ, הֱוֵי מוֹדֶה לוֹ בְּמִאוֹד מְאֹד. לֹא יָקֵל אָדָם אֶת רֹאשׁוֹ כְּנֶגֶד שַׁעַר הַמִּזְרָח, שֶׁהוּא מְכֻוָּן כְּנֶגֶד בֵּית קָדְשֵׁי־הַקָּדָשִׁים. לֹא יִכָּנֵס לְהַר הַבַּיִת בְּמַקְלוֹ, וּבְמִנְעָלוֹ, וּבְפֻנְדָּתוֹ, וּבְאָבָק שֶׁעַל רַגְלָיו, וְלֹא יַעֲשֶׂנּוּ קַפַּנְדַּרְיָא, וּרְקִיקָה מִקַּל־וָחֹמֶר. כָּל חוֹתְמֵי בְרָכוֹת שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ, הָיוּ אוֹמְרִים: ״מִן הָעוֹלָם״. מִשֶּׁקִּלְקְלוּ הַמִּינִין, וְאָמְרוּ: אֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד; הִתְקִינוּ שֶׁיִּהוּ אוֹמְרִים: ״מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם״. וְהִתְקִינוּ, שֶׁיְּהֵא אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בַּשֵּׁם, שֶׁנֶּאֱמַר (רוּת ב, ד): ״וְהִנֵּה בֹעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם, וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים ה׳ עִמָּכֶם, וַיֹּאמְרוּ לוֹ, יְבָרֶכְךָ ה׳״. וְאוֹמֵר (שׁוֹפְטִים ו, יב): ״ה׳ עִמְּךָ גִּבּוֹר הֶחָיִל״. וְאוֹמֵר (מִשְׁלֵי כג, כב): ״אַל תָּבוּז כִּי זָקְנָה אִמֶּךָ״. וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים קיט, קכו): ״עֵת לַעֲשׂוֹת לַה׳ הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ״. רַבִּי נָתָן אוֹמֵר: ״הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ עֵת לַעֲשׂוֹת לַה׳״:

סְלִיק מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת

מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק א

א. אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר: הַפֵּאָה, וְהַבִּכּוּרִים, וְהָרֵאָיוֹן, וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וְתַלְמוּד תּוֹרָה. אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם־הַזֶּה, וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם־הַבָּא: כִּבּוּד אָב וָאֵם, וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ; וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם: ב. אֵין פּוֹחֲתִין לַפֵּאָה מִשִּׁשִּׁים, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁאָמְרוּ: אֵין לַפֵּאָה שִׁעוּר; הַכֹּל לְפִי גֹּדֶל הַשָּׂדֶה, וּלְפִי רֹב הָעֲנִיִּים, וּלְפִי רֹב הָעֲנָוָה: ג. נוֹתְנִין פֵּאָה מִתְּחִלַּת הַשָּׂדֶה וּמֵאֶמְצָעָהּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: וּבִלְבַד שֶׁיִּתֵּן בַּסּוֹף כַּשִּׁעוּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם שִׁיֵּר קֶלַח אֶחָד - סוֹמֵךְ לוֹ מִשּׁוּם

פֵּאָה; וְאִם לָאו - אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא מִשּׁוּם הֶפְקֵר: ד. כְּלָל אָמְרוּ בַּפֵּאָה: כָּל שֶׁהוּא אֹכֶל, וְנִשְׁמָר, וְגִדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ, וּלְקִיטָתוֹ כְּאַחַת, וּמַכְנִיסוֹ לְקִיּוּם - חַיָּב בַּפֵּאָה. וְהַתְּבוּאָה וְהַקִּטְנִיּוֹת בַּכְּלָל הַזֶּה: ה. וּבָאִילָן: הָאוֹג וְהֶחָרוּבִין וְהָאֱגוֹזִים וְהַשְּׁקֵדִים וְהַגְּפָנִים וְהָרִמּוֹנִים וְהַזֵּיתִים וְהַתְּמָרִים - חַיָּבִין בַּפֵּאָה: ו. לְעוֹלָם הוּא נוֹתֵן מִשּׁוּם פֵּאָה - וּפָטוּר מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת, עַד שֶׁיִּמָּרַח. וְנוֹתֵן מִשּׁוּם הֶפְקֵר - וּפָטוּר מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת, עַד שֶׁיִּמָּרַח. וּמַאֲכִיל לַבְּהֵמָה וְלַחַיָּה וְלָעוֹפוֹת - וּפָטוּר מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת, עַד שֶׁיִּמָּרַח. וְנוֹטֵל מִן הַגֹּרֶן וְזוֹרֵעַ - וּפָטוּר מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת, עַד שֶׁיִּמָּרַח, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא; כֹּהֵן וְלֵוִי שֶׁלָּקְחוּ אֶת הַגֹּרֶן - הַמַּעֲשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶם, עַד שֶׁיִּמָּרַח. הַמַּקְדִּישׁ וּפוֹדֶה - חַיָּב בְּמַעֲשְׂרוֹת, עַד שֶׁיִּמָּרַח הַגִּזְבָּר:

מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק ב

פֶּרֶק ב. וְאֵלּוּ מַפְסִיקִין לַפֵּאָה: הַנַּחַל, וְהַשְּׁלוּלִית, וְדֶרֶךְ הַיָּחִיד, וְדֶרֶךְ הָרַבִּים; וּשְׁבִיל הָרַבִּים, וּשְׁבִיל הַיָּחִיד הַקָּבוּעַ בִּימוֹת הַחַמָּה וּבִימוֹת הַגְּשָׁמִים; וְהַבּוֹר, וְהַגִּיר, וְזֶרַע אַחֵר. וְהַקּוֹצֵר לְשַׁחַת - מַפְסִיק, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ מַפְסִיק, אֶלָּא אִם־כֵּן חָרַשׁ: ב. אַמַּת הַמַּיִם שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהַקְצֵר כְּאַחַת - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מַפְסֶקֶת. "וְכֹל הֶהָרִים אֲשֶׁר בַּמַּעְדֵּר יֵעָדֵרוּן" (יְשַׁעְיָה ז, כה), אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין הַבָּקָר יְכוֹל לַעֲבֹר בְּכֻלָּיו - הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל: ג. הַכֹּל מַפְסִיק לִזְרָעִים, וְאֵינוֹ מַפְסִיק לָאִילָן אֶלָּא גָּדֵר. וְאִם הָיָה שֵׂעָר כּוֹתֵשׁ - אֵינוֹ מַפְסִיק, אֶלָּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל: ד. וְלָחָרוּבִין - כָּל הָרוֹאִין זֶה אֶת זֶה. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: נוֹהֲגִין הָיוּ בֵּית אַבָּא, נוֹתְנִין פֵּאָה אַחַת לַזֵּיתִים שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּכָל רוּחַ, וְלָחָרוּבִין - כָּל הָרוֹאִין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי אֶלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר מִשְׁמוֹ: אַף לֶחָרוּבִין שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּכָל הָעִיר: ה. הַזּוֹרֵעַ אֶת שָׁדֵהוּ מִין אֶחָד, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא עוֹשֵׂהוּ שְׁתֵּי גְּרָנוֹת - נוֹתֵן פֵּאָה אֶחָת. זָרָעָה שְׁנֵי מִינִין, אַף־עַל־פִּי שֶׁעֲשָׂאָן גֹּרֶן אַחַת - נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵאוֹת. הַזּוֹרֵעַ אֶת שָׂדֵהוּ שְׁנֵי מִינֵי חִטִּין: עֲשָׂאָן גֹּרֶן אַחַת - נוֹתֵן פֵּאָה אַחַת; שְׁתֵּי גְּרָנוֹת - נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵאוֹת: ו. מַעֲשֶׂה שֶׁזָּרַע רַבִּי שִׁמְעוֹן אִישׁ הַמִּצְפָּה לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל, וְעָלוּ לִלְשְׁכַּת הַגָּזִית וְשָׁאֲלוּ. אָמַר נַחוּם הַלַּבְלָר: מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבִּי מְיָאשָׁא, שֶׁקִּבֵּל מֵאַבָּא, שֶׁקִּבֵּל מִן הַזּוּגוֹת, שֶׁקִּבְּלוּ מִן הַנְּבִיאִים, הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, בְּזוֹרֵעַ אֶת שָׂדֵהוּ שְׁנֵי מִינֵי חִטִּין: אִם עֲשָׂאָן גֹּרֶן אַחַת - נוֹתֵן פֵּאָה אַחַת; שְׁתֵּי גְּרָנוֹת - נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵאוֹת: ז. שָׂדֶה שֶׁקְּצָרוּהָ גוֹיִם, קְצָרוּהָ לִסְטִים, קְרָסְמוּהָ נְמָלִים, שִׁבְּרַתְהָ

הָרוּחַ אוֹ בְּהֵמָה – פְּטוּרָה. קָצַר חֲצָיָהּ וְקָצְרוּ לִסְטִים חֲצָיָהּ – פְּטוּרָה, שֶׁחוֹבַת הַפֵּאָה בַּקָּמָה: ח. קְצָרוּהָ לִסְטִים חֲצָיָהּ, וְקָצַר הוּא חֲצָיָהּ – נוֹתֵן פֵּאָה מִמַּה שֶׁקָּצַר. קָצַר חֲצָיָהּ וּמָכַר חֲצָיָהּ – הַלּוֹקֵחַ נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל. קָצַר חֲצָיָהּ וְהִקְדִּישׁ חֲצָיָהּ – הַפּוֹדֶה מִיַּד הַגִּזְבָּר, הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל:

מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק ג

א. מַלְבְּנוֹת הַתְּבוּאָה שֶׁבֵּין הַזֵּיתִים – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. בֵּית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מֵאֶחָד עַל הַכֹּל. וּמוֹדִים, שֶׁאִם הָיוּ רָאשֵׁי שׁוּרוֹת מְעָרְבִין – שֶׁהוּא נוֹתֵן פֵּאָה מֵאֶחָד עַל הַכֹּל: ב. הַמְנַמֵּר אֶת שָׂדֵהוּ, וְשִׁיֵּר קְלָחִים לַחִים – רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מֵאֶחָד עַל הַכֹּל. וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי עֲקִיבָא בְּזוֹרֵעַ שֶׁבֶת אוֹ חַרְדָּל בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת, שֶׁהוּא נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד: ג. הַמַּחֲלִיק בְּצָלִים לַחִים לַשּׁוּק וּמְקַיֵּם יְבֵשִׁים לַגֶּרֶן – נוֹתֵן פֵּאָה לְאֵלּוּ לְעַצְמָן וּלְאֵלּוּ לְעַצְמָן. וְכֵן בַּאֲפוּנִין, וְכֵן בְּכֶרֶם. הַמְּדַל – נוֹתֵן מִן הַמִּשְׁאָר עַל מַה שֶּׁשִּׁיֵּר. וְהַמַּחֲלִיק מֵאַחַת יָד – נוֹתֵן מִן הַמִּשְׁאָר עַל הַכֹּל: ד. הָאֲמָהוֹת שֶׁל בְּצָלִים – חַיָּבוֹת בַּפֵּאָה, וְרַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר; מַלְבְּנוֹת הַבְּצָלִים שֶׁבֵּין הַיָּרָק, רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מֵאֶחָד עַל הַכֹּל: ה. הָאַחִין שֶׁחָלְקוּ – נוֹתְנִין שְׁתֵּי פֵּאוֹת. חָזְרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ – נוֹתְנִין פֵּאָה אֶחָת. שְׁנַיִם שֶׁלָּקְחוּ אֶת הָאִילָן – נוֹתְנִין פֵּאָה אֶחָת. לָקַח זֶה צְפוֹנוֹ וְזֶה דְּרוֹמוֹ – זֶה נוֹתֵן פֵּאָה לְעַצְמוֹ, וְזֶה נוֹתֵן פֵּאָה לְעַצְמוֹ. הַמּוֹכֵר קִלְחֵי אִילָן בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ – נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁלֹּא שִׁיֵּר בַּעַל הַשָּׂדֶה. אֲבָל אִם שִׁיֵּר בַּעַל הַשָּׂדֶה – הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל: ו. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קַרְקַע בֵּית רֹבַע – חַיֶּבֶת בַּפֵּאָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: הָעוֹשָׂה סָאתַיִם. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר: כְּדֵי לִקְצֹר וְלִשְׁנוֹת. וַהֲלָכָה כִּדְבָרָיו. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – חַיָּב בַּפֵּאָה, וּבַבִּכּוּרִים, וְלִכְתֹּב עָלָיו פְּרוֹזְבּוּל, וְלִקָּנוֹת עִמּוֹ נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת בְּכֶסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה: ז. הַכּוֹתֵב נְכָסָיו שִׁכִּיב־מְרַע, שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – מַתְּנָתוֹ מַתָּנָה. לֹא שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – אֵין מַתְּנָתוֹ מַתָּנָה. הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לִבְנָיו וְכָתַב לְאִשְׁתּוֹ קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – אִבְּדָה כְּתֻבָּתָהּ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אִם קִבְּלָה עָלֶיהָ, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא כָתַב לָהּ – אִבְּדָה כְּתֻבָּתָהּ: ח. הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְעַבְדּוֹ – יָצָא בֶּן־חוֹרִין. שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – לֹא יָצָא בֶּן־חוֹרִין. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לְעוֹלָם הוּא

בֶּן־חוֹרִין, עַד שֶׁיֹּאמַר: ׳הֲרֵי כָּל נְכָסַי נְתוּנִין לְאִישׁ פְּלוֹנִי עַבְדִּי חוּץ מֵאֶחָד מֵרִבּוֹא שֶׁבָּהֶן׳:

מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק ד

א. הַפֵּאָה נִתֶּנֶת בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע. בְּדָלִית וּבְדֶקֶל - בַּעַל־הַבַּיִת מוֹרִיד וּמְחַלֵּק לָעֲנִיִּים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אַף בַּחֲלִיקֵי אֱגוֹזִים. אֲפִלּוּ תִּשְׁעִים וְתִשְׁעָה אוֹמְרִים לְחַלֵּק וְאֶחָד אוֹמֵר לָבֹז - לָזֶה שׁוֹמְעִין, שֶׁאָמַר כַּהֲלָכָה: ב. בְּדָלִית וּבְדֶקֶל אֵינוֹ כֵן, אֲפִלּוּ תִּשְׁעִים וְתִשְׁעָה אוֹמְרִים לָבֹז וְאֶחָד אוֹמֵר לְחַלֵּק - לָזֶה שׁוֹמְעִין, שֶׁאָמַר כַּהֲלָכָה: ג. נָטַל מִקְצָת פֵּאָה וּזְרָקָהּ עַל הַשְּׂאָר - אֵין לוֹ בָּהּ כְּלוּם. נָפַל לוֹ עָלֶיהָ, וּפֵרַשׁ טַלִּיתוֹ עָלֶיהָ - מַעֲבִירִין אוֹתוֹ הֵימֶנָּה. וְכֵן בְּלֶקֶט, וְכֵן בְּעֹמֶר הַשִּׁכְחָה: ד. פֵּאָה - אֵין קוֹצְרִין אוֹתָהּ בְּמַגָּלוֹת, וְאֵין עוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּקַרְדֻּמוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכּוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ: ה. שָׁלֹשׁ אַבְעָיוֹת בַּיּוֹם: בַּשַּׁחַר וּבַחֲצוֹת וּבַמִּנְחָה. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְחֹתוּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ. שֶׁל בֵּית נָמֵר הָיוּ מְלַקְּטִין עַל הַחֶבֶל, וְנוֹתְנִים פֵּאָה מִכָּל אוֹמָן וְאוֹמָן: ו. נָכְרִי שֶׁקִּצֵּר אֶת שָׂדֵהוּ וְאַחַר־כָּךְ נִתְגַּיֵּר - פָּטוּר מִן הַלֶּקֶט וּמִן הַשִּׁכְחָה וּמִן הַפֵּאָה. רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בִּשְׁכְחָה, שֶׁאֵין הַשִּׁכְחָה אֶלָּא בִּשְׁעַת הָעֲמוּר: ז. הִקְדִּישׁ קָמָה וּפָדָה קָמָה - חַיָּב. עֳמָרִין וּפָדָה עֳמָרִין - חַיָּב. קָמָה וּפָדָה עֳמָרִין - פְּטוּרָה, שֶׁבִּשְׁעַת חוֹבָתָהּ הָיְתָה פְּטוּרָה: ח. כֵּיוֹצֵא בּוֹ, הַמַּקְדִּישׁ פֵּרוֹתָיו עַד שֶׁלֹּא בָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת, וּפָדָאָן - חַיָּבִין. מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת, וּפָדָאָן - חַיָּבִין. הִקְדִּישָׁן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ וּגְמָרָן הַגִּזְבָּר, וְאַחַר־כָּךְ פָּדָאָן - פְּטוּרִים, שֶׁבִּשְׁעַת חוֹבָתָן הָיוּ פְּטוּרִים: ט. מִי שֶׁלָּקַט אֶת הַפֵּאָה וְאָמַר: ״הֲרֵי זוֹ לְאִישׁ פְּלוֹנִי עָנִי״ - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: זָכָה לוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יִתְּנֶנָּה לְעָנִי שֶׁנִּמְצָא רִאשׁוֹן. הַלֶּקֶט וְהַשִּׁכְחָה וְהַפֵּאָה שֶׁל נָכְרִי - חַיָּב בְּמַעֲשְׂרוֹת, אֲלָא אִם־כֵּן הִפְקִיר: י. אֵיזֶהוּ לֶקֶט? הַנּוֹשֵׁר בִּשְׁעַת הַקְּצִירָה. הָיָה קוֹצֵר, קָצַר מְלֹא יָדוֹ, תָּלַשׁ מְלֹא קֻמְצוֹ, הִפְהוּ קוֹץ וְנָפַל מִיָּדוֹ לָאָרֶץ - הֲרֵי הוּא שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. תּוֹךְ הַיָּד וְתוֹךְ הַמַּגָּל - לָעֲנִיִּים. אַחַר הַיָּד וְאַחַר הַמַּגָּל - לְבַעַל־הַבַּיִת. רֹאשׁ הַיָּד וְרֹאשׁ הַמַּגָּל - רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: לָעֲנִיִּים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לְבַעַל־הַבַּיִת: יא. חֹרֵי הַנְּמָלִים שֶׁבְּתוֹךְ הַקָּמָה - הֲרֵי הֵן שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. שֶׁלְּאַחַר הַקּוֹצְרִים - הָעֶלְיוֹנִים לָעֲנִיִּים, וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הַכֹּל לָעֲנִיִּים, שֶׁסְּפֵק לֶקֶט - לֶקֶט:

מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק ה

א. גָּדִישׁ שֶׁלֹּא לָקַט תַּחְתָּיו - כָּל הַנּוֹגֵעַ בָּאָרֶץ הֲרֵי הוּא שֶׁל עֲנִיִּים. הָרוֹחֵשְׁפִּזְרָה אֶת הָעֲמָרִים - אוֹמְדִים אוֹתָהּ כַּמָּה לֶקֶט הֵיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת, וְנוֹתֵן לָעֲנִיִּים. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: נוֹתֵן לָעֲנִיִּים בִּכְדֵי נְפִילָה: ב. שִׁבֹּלֶת שֶׁבַּקָּצִיר וּרְאשָׁהּ מַגִּיעַ לַקֶּמָה, אִם נִקְצֶרֶת עִם הַקֶּמָה - הֲרֵי הִיא שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת, וְאִם לָאו - הֲרֵי הִיא שֶׁל עֲנִיִּים. שִׁבֹּלֶת שֶׁל לֶקֶט שֶׁנִּתְעָרְבָה בַּגָּדִישׁ - מְעַשֵּׂר שִׁבֹּלֶת אַחַת וְנוֹתֵן לוֹ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: וְכִי הֵיאַךְ הֶעָנִי הַזֶּה מַחֲלִיף דָּבָר שֶׁלֹּא בָּא בִּרְשׁוּתוֹ? אֶלָּא מְזַכֶּה אֶת הֶעָנִי בְּכָל הַגָּדִישׁ, וּמְעַשֵּׂר שִׁבֹּלֶת אַחַת וְנוֹתֵן לוֹ: ג. אֵין מְגַלְגְּלִין בְּטוֹפֵחַ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים מַתִּירִין, מִפְּנֵי שֶׁאֶפְשָׁר: ד. בַּעַל־הַבַּיִת שֶׁהָיָה עוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְצָרִיךְ לִטֹּל לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעְשַׂר־עָנִי - יִטֹּל, וּכְשֶׁיַּחֲזֹר לְבֵיתוֹ יְשַׁלֵּם, דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עָנִי הָיָה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה: ה. הַמַּחֲלִיף עִם הָעֲנִיִּים, בְּשֶׁלּוֹ - פָּטוּר, וּבְשֶׁל עֲנִיִּים - חַיָּב. שְׁנַיִם שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַשָּׂדֶה בַּאֲרִיסוּת - זֶה נוֹתֵן לָזֶה חֶלְקוֹ מַעְשַׂר־עָנִי, וְזֶה נוֹתֵן לָזֶה חֶלְקוֹ מַעְשַׂר־עָנִי. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה לְקִצֹּר - אָסוּר בְּלֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעְשַׂר־עָנִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁקִּבֵּל מִמֶּנּוּ לְמֶחֱצָה, לִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ: 'שְׁלִישׁ מַה שֶּׁאַתָּה קוֹצֵר שֶׁלָּךְ' - מֻתָּר בְּלֶקֶט וּבְשִׁכְחָה וּבְפֵאָה, וְאָסוּר בְּמַעְשַׂר־עָנִי: ו. הַמּוֹכֵר אֶת שָׂדֵהוּ - הַמּוֹכֵר מֻתָּר, וְהַלּוֹקֵחַ אָסוּר. לֹא יִשְׁכֹּר אָדָם אֶת הַפּוֹעֲלִים עַל מְנָת שֶׁיְּלַקֵּט בְּנוֹ אַחֲרָיו. מִי שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת הָעֲנִיִּים לְלַקֵּט, אוֹ שֶׁהוּא מַנִּיחַ אֶת אֶחָד, וְאֶחָד לֹא, אוֹ שֶׁהוּא מְסַיֵּעַ אֶת אֶחָד מֵהֶן - הֲרֵי זֶה גּוֹזֵל אֶת הָעֲנִיִּים. עַל זֶה נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי כב, כח): "אַל תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלִים": ז. הָעֹמֶר שֶׁשְּׁכָחוּהוּ פּוֹעֲלִים וְלֹא שְׁכָחוֹ בַּעַל־הַבַּיִת, שְׁכָחוֹ בַּעַל־הַבַּיִת וְלֹא שְׁכָחוּהוּ פּוֹעֲלִים, עָמְדוּ עֲנִיִּים בְּפָנָיו אוֹ שֶׁחִפְּשׂוּהוּ בְקַשׁ - הֲרֵי זֶה אֵינוֹ שִׁכְחָה: ח. הַמְעַמֵּר לִכּוּבָעוֹת וּלְכֻמְסָאוֹת, לַחֲרָרָה וְלָעֲמָרִים - אֵין לוֹ שִׁכְחָה. מִמֶּנּוּ וְלַגֵּרְן - יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה. הַמְעַמֵּר לַגָּדִישׁ - יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה. מִמֶּנּוּ וְלַגֵּרְן - אֵין לוֹ שִׁכְחָה. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַמְעַמֵּר לְמָקוֹם שֶׁהוּא גָּמַר מְלַאכְתָּה - יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה. מִמֶּנּוּ וְלַגֵּרְן - אֵין לוֹ שִׁכְחָה. לְמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ גָּמַר מְלַאכְתָּה - אֵין לוֹ שִׁכְחָה. מִמֶּנּוּ וְלַגֵּרְן - יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה:

[רכט.] (קסט-קע; יום ראשון)

בִּרְכָאן מֵעִילָּאֵי לְתַתָּאֵי.

הַמַּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים וְגו׳. רִבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר (משלי יט, יד): ״בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת״, וְכִי נַחֲלַת אָבוֹת אִינְהוּ, וְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהִיב כֻּלָּא לְבַר נָשׁ. אֶלָּא, דְּכֵיוָן דְּאַחְסִין בֵּיתָא לְבַר נָשׁ וּמָמוֹנָא, לְזִמְנִין דְּיַחֲסִין כֻּלָּא לִבְרִיהּ, וְיהֵא אַחְסָנָא דְּאָבוֹת. אֲבָל וּמֵיֵי אִשָּׁה מַשְׁכָּלֶת, בְּגִין דְּאִתְתָּא, כַּד אַחְסִין לָהּ בַּר נָשׁ, מֵעִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחְסִין לָהּ, דְּהָא לָא יַחְסִין לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נָשׁ, אֶלָּא כַּד מַכְרִיזִין עֲלַיהּ בִּרְקִיעָא.

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזַוֵּוג זִוּוּגִין, עַד לָא ייִתוּן לְעַלְמָא. וְכַד זָכוּ בְּנֵי נָשָׁא לְפוּם עוֹבָדֵיהוֹן, הָכִי יַהֲבֵי לוֹן אִתְּתָא, וְכֻלָּא אִתְגַּלְיָין קַמֵּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְפוּם עוֹבָדִין דְּזַכָּאִין, הָכִי מְזַוֵּוג זִוּוּגִין.

וּלְזִמְנִין דְּקָא סְלִיקוּ בִּקְלִיטִין, וְאַסְטֵי הַהוּא בַּר נָשׁ אָרְחֵיהּ, סָלִיק זִוּוּגֵיהּ לְאָחֳרָא, עַד דְּיִכְשַׁר עוֹבָדוֹי, וְכַד יִכְשַׁר עוֹבָדוֹי, אוֹ דְּמָטֵי זִמְנֵיהּ, אִתְדָּחֵי גְּבַר מִקַּמֵּי גְּבַר, וְאָתֵי הַאי וְנָטִיל דִּילֵיהּ. וְדָא קָשֵׁי קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִכֹּלָּא לְדַחְיָא בַּר נָשׁ מִקַּמֵּי גַּבְרָא אָחֳרָא, וּבְגִין כָּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ יָהִיב אִתְּתָא לְבַר נָשׁ, וּמְנֵיהּ אַתְיָין זִוּוּגִין. וְעַל דָּא וּמֵיֵי אִשָּׁה מַשְׁכָּלֶת.

בְּגִין כָּךְ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהִיב כֻּלָּא לְבַר נָשׁ. וְאִי תֵּימָא אִשָּׁה מַשְׁכָּלֶת וְלָא אָחֳרָא. תָּא חֲזֵי, אַף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַזְמִין טָבָאן לְבַר נָשׁ לְמֵיהַב לֵיהּ, וְהוּא אַסְטֵי אָרְחוֹי מֵעִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבֵּי סִטְרָא אָחֳרָא, מֵהַהוּא סִטְרָא אָחֳרָא דְּאִתְדָּבַק בֵּיהּ, ייֵתֵי לֵיהּ מַאן דְּייֵתֵי, בְּכָל קְטֹרוּגִין, וְכָל בִּישִׁין, וְלָא אַתְיָין לֵיהּ מֵעִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלָּא מֵהַהוּא סִטְרָא בִּישָׁא דְּאִתְדָּבַק בֵּיהּ, בְּאִינּוּן עוֹבָדִין דְּעָבַד.

וְעַל דָּא, אִתְּתָא דְּלָאו אִיהִי מַשְׁכֶּלֶת, קְרָא עַל דָּא שְׁלֹמֹה (קהלת ז, כו): ״וּמוֹצֵא אֲנִי מַר מִמָּוֶת אֶת הָאִשָּׁה״. בְּגִין דְּחוֹבוֹי דְּבַר נָשׁ, הוּא מָשִׁיךְ עֲלֵיהּ, בְּאִינּוּן עוֹבָדִין דְּעָבַד. וְעַל דָּא כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְרָעֵי בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ, בְּגִין עוֹבָדוֹי דְּכָשְׁרָן,

אִיהוּ אַזְמִין לֵיהּ אִנְתּוּ דְּאִיהִי מַשְׁכֶּלֶת, וּפָרִיק לֵיהּ בְּפוּרְקָן, מִגּוֹ סִטְרָא אָחֳרָא.

וְעַל דָּא אָמַר יַעֲקֹב, הַמַּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע. מַאי מִכָּל רָע, דְּלָא אִזְדַּמְנַת לִי אִתְּתָא, דְּאִיהִי מִגּוֹ סִטְרָא אָחֳרָא, וְלָא אִעָרַע פְּסוּל בְּזַרְעִי, דְּכֻלְּהוּ צַדִּיקֵי וּשְׁלִימֵי בִּשְׁלִימוּ, בְּגִין דְּאִתְפְּרַק מִכָּל רָע, וְיַעֲקֹב לָא אִתְדַּבַּק בְּהַהוּא סִטְרָא אָחֳרָא כְּלָל.

וְעַל דָּא, הַמַּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים. מַאי טַעְמָא אִתְחֲזוּ לְאִתְבָּרְכָא, בְּגִין דְּנָטִיר יוֹסֵף אָת קַיָּמָא קַדִּישָׁא, וְעַל דָּא אָמַר יוֹסֵף בָּנַי הֵם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹהִים בָּזֶה, אַחְמֵי לֵיהּ רָזָא דִּבְרִית דְּנָטַר לֵיהּ. וּבְגִין דְּנָטַר לֵיהּ, אִתְחֲזוּ לְאִתְבָּרְכָא וְאִתְחֲזֵי אִיהוּ לְבִרְכָאן סַגִּיאִין. בְּגִין דָּא לְכֻלְּהוּ יָהַב בִּרְכָא חַד, וּלְיוֹסֵף בִּרְכָאן סַגִּיאִין, מַשְׁמַע דִּכְתִיב בִּרְכוֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל בִּרְכוֹת הוֹרַי וְגוֹ׳, בִּרְכוֹת שָׁדַיִם וָרָחַם תִּהְיֶיךָ לִרְאֹשׁ יוֹסֵף.

רִבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר (תהלים קכג, א): ״אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם״, הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל תָּא חֲזֵי, צְלוֹתָא דְּבַר נָשׁ דְּאִתְכַּוֵּון בָּהּ, אִיהוּ לְעֵילָּא לְעוּמְקָא עִלָּאָה, דְּמִתַּמָּן נָגְדֵי כָּל בִּרְכָאן וְכָל חֵירוּ, וּמִתַּמָּן נָפְקֵי לְקַיְּימָא כֹּלָּא.

וְעַל דָּא יַתִּיר יו״ד, בְּגִין דְּלָא פָּסִיק יו״ד, מֵאֲתַר דָּא לְעָלְמִין. וּבְגִין דָּא כְּתִיב, הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמַיִם, אָחִיד לְעֵילָּא, בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא עִלָּאָה, וְאָחִיד לְתַתָּא, דְּיָתִיב עַל כָּרְסְיָא דְּאַבָהָן, יָתִיב עַל כָּרְסְיָא דְּאִקְרֵי שָׁמַיִם, וּבְגִין כָּךְ הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמַיִם כְּתִיב.

וּמֵהָכָא, כַּד בִּרְכָאן נָגְדֵי מֵעֵילָּא מֵעוּמְקָא דָּא, כֻּלְּהוּ נָטִיל לוֹן הַאי אֲתַר דְּאִקְרֵי שָׁמַיִם, וּמֵהַאי נָגְדֵי לְתַתָּא, עַד דְּמָטוּ לְצַדִּיקַיָּא קַיָּמָא דְּעַלְמָא, וּמֵהָכָא מִתְבָּרְכִין כָּל אִינּוּן חַיָּילִין, וְכָל אִינּוּן מַשְׁרְיָין לְזַנְיֵיהוּ, וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזֵי, בְּשִׁבְעִין וּתְרֵין נְהוֹרִין, אִסְתַּלַּק עֲטָרָא דְּכָל מַשְׁרְיָין, עִגּוּלָא דְּעַלְמָא, בְּשִׁבְעִין דּוּכְתֵי, חַד עִגּוּלָא לְכֻלְּהוּ בְּגוֹ הַהוּא עִגּוּלָא נְקוּדָה חָדָא דְּקַיְּימָא בְּאֶמְצָעִיתָא, מֵהַאי נְקוּדָה, אִתְזָנַת כָּל הַהוּא עִגּוּלָא, בֵּית קֻדְשׁ הַקָּדָשִׁים, אִיהוּ אֲתַר

[רכט:] (קעא-קעב; יום שני)

לְהַהוּא רוּחָא דְּכָל רוּחִין אִתְטַמַּר בְּגַוֵּיהּ. הַאי טְמִירוּ אִיהוּ בְּגוֹ חֵילָהָא, טְמִירָא אִיהוּ בְּגוֹ לְגוֹ, כַּד סָלְקָא דָּא, כֻּלָּא סָלְקִין אֲבַתְרָהּ. הֲדָא הוּא דִכְתִיב (שיר השירים א, ד): "מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָרוּצָה".

רִבִּי חִזְקִיָּה וְרִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי יְהוּדָה הֲווּ אָזְלֵי בְּאוֹרְחָא, אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, כָּל חַד וְחַד מִינָּן לֵימָא מִלֵּי דְאוֹרַיְיתָא. פָּתַח רִבִּי יְהוּדָה וְאָמַר (תהלים עט, ח): "אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנֹת רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ" וְגוֹ'. תָּא חֲזֵי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בִּרְחִימוּתָא דְיִשְׂרָאֵל, רָחִים לוֹן, דְּאִינּוּן עַדְבֵיהּ וְאַחְסַנְתֵּיהּ, לָא מִסְתַּכַּל אָחֳרָא בְּדִינַיְיהוּ, בַּר אִיהוּ בִּלְחוֹדֵיהּ.

וְכֵיוָן דְּאִיהוּ מִסְתַּכֵּל בְּדִינַיְיהוּ, אִתְמְלֵי עֲלַיְיהוּ רַחֲמִין, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּאָב דְּרָחִים עַל בָּנִים, כְּמָא דְאַתְּ אָמַר (תהלים קג, יג): "כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים רִחַם ה'" וְגוֹ'. וְכֵיוָן דְּאִשְׁתַּכַּח לוֹן חוֹבִין, מַעֲבַר לוֹן רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן, עַד דְּאַעְבַר לוֹן לְכֻלְּהוּ מִקַּמֵּיהּ. וְכֵיוָן דְּאַעְבַר לוֹן מִקַּמֵּיהּ, לָא אִשְׁתְּאַר עֲלַיְיהוּ חוֹבִין לְמֵיהַב שָׁלְטָנוּ לְסִטְרָא אָחֳרָא דְּדִינָא עֲלַיְיהוּ.

אָתֵי לְמֵיחַב קַמֵּיהּ כְּדְבְקַדְמִיתָא, אִינּוּן חוֹבִין קַדְמָאֵי דְּאַעְבַר מִקַּמֵּיהּ חָשִׁיב עֲלַיְיהוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ וְגוֹ'. דְּאִי רַחֲמֶיךָ לֹא יְקַדְּמוּ עֲלַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, לָא יָכְלִין לְקָיְימָא בְּעַלְמָא. בְּגִין דְּכַמָּה אִינּוּן מָארֵי דְּדִינָא קַשְׁיָא, מָארֵי תְּרִיסִין, וְכַמָּה דְּלְטוֹרִין דְּקָיְימֵי עֲלַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל לְעֵילָּא, וְאִלְמָלֵא דְּאַקְדִּים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחֲמִים עֲלַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, עַד לָא יַשְׁגַּח בְּדִינֵיהוֹן, לָא יָכְלִין לְקָיְימָא בְּעַלְמָא. וְעַל דָּא, מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד. דַּלּוּתָא דְעוֹבָדִין טָבִין, דַּלּוּתָא דְעוֹבָדִין דְּכָשְׁרָן.

תָּא חֲזֵי, אִלְמָלֵי יִסְגְּלוּן יִשְׂרָאֵל עוֹבָדִין דְּכָשְׁרָן קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא הֲווּ קָאִימוּ עֲלֵיהּ עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת בְּעַלְמָא, אֲבָל יִשְׂרָאֵל אִינּוּן גָּרְמִין לִשְׁאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת לְזָקְפָא רֵישַׁיְיהוּ בְּעַלְמָא. דְּאִלְמָלֵי יִשְׂרָאֵל לָא יְהוֹן חָטָאן קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת אִתְכַּפְיָין קַמַּיְיהוּ.

וְתָא חֲזֵי, אִלְמָלֵא דְּאַמְשִׁיכוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹבָדִין בִּישִׁין לְסִטַר אָחֳרָא בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, הָא אִתְּמַר, דְּלָא שָׁלְטוּ שְׁאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְלָא אִתְגָּלוּ מֵעַל אַרְעָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד. דְּלֵית לָן עוֹבָדִין דְּכָשְׁרָן כְּדְקָא חָזֵי. וּבְגִין כָּךְ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד מֵהַר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ.

רִבִּי יוֹסֵי פָּתַח וְאָמַר (תהלים ב, יא): "עִבְדוּ אֶת ה' בְּיִרְאָה וְגִילוּ בִּרְעָדָה", וּכְתִיב (תהלים ק, ב): "עִבְדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה". תָּא חֲזֵי, כָּל בַּר נָשׁ דְּאָתֵי לְמִפְלַח לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּצַפְרָא וּבְפַנְיָא בָּעֵי לְמִפְלַח לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

בְּצַפְרָא כַּד סָלִיק נְהוֹרָא, וְאִתְעָרוּתָא דִּסְטַר יְמִינָא אִתְעַר בְּעַלְמָא, כְּדֵין בָּעֵי בַּר נָשׁ לְאִתְקַשְׁרָא בִּימִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְמִפְלַח קַמֵּיהּ בְּפוּלְחָנָא דִּצְלוֹתָא. בְּגִין דִּצְלוֹתָא אַחְסִין תּוּקְפָּא לְעֵילָּא, וְאַמְשִׁיךְ בִּרְכָאן מֵעוּמְקָא עִלָּאָה לְכֻלְּהוּ עַלְמִין, וּמִתַּמָּן אַמְשִׁיךְ בִּרְכָאן לְתַתָּאֵי. וְאִשְׁתַּכְּחוּ עִלָּאִין וְתַתָּאִין מִתְבָּרְכָאן, בְּהַהוּא פּוּלְחָנָא דִּצְלוֹתָא.

פּוּלְחָנָא דִּצְלוֹתָא, דְּקָא בָּעֵי בַּר נָשׁ לְמִפְלַח קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּשִׂמְחָה וּבִרְנָנָה לְאַכְלָלָא לִכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בֵּינַיְיהוּ, וּלְבָתַר לְיַיחֲדָא יְחוּדָא כְּדְקָא חָזֵי. דִּכְתִיב (תהלים ק, ג): "דְּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים", דָּא רָזָא דְּיִחוּדָא בְּרָזָא דִּפוּלְחָנָא.

וְעִם כָּל דָּא, בָּעֵי בַּר נָשׁ לְמִפְלַח קַמֵּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחֶדְוָה, וּלְאַחֲזָאָה חֶדְוָה בְּפוּלְחָנֵיהּ, וְאִלֵּין תְּרֵין שִׂמְחָה וּרְנָנָה, לָקָבֵל תְּרֵין אִלֵּין, תְּרֵין צְלוֹתִין, תְּרֵין קוּרְבָּנִין לְיוֹמָא לָקָבֵל תְּרֵין אִלֵּין, דְּאִינוּן שִׂמְחָה וּרְנָנָה. שִׂמְחָה בְּצַפְרָא, וּרְנָנָה בְּרַמְשָׁא. וְעַל דָּא (במדבר כח, ד): "אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם".

וְעַל דָּא, צְלוֹתָא דְּעַרְבִית רְשׁוּת אִיהִי, בְּגִין דְּהַהִיא שַׁעְתָּא מְחַלֵּק טַרְפָּא לְכָל חֵילָהָא, וְלָאו שַׁעְתָּא לְאַדְכָּרָא, אֶלָּא לְמֵיהַב מְזוֹנָא. בִּימָמָא הִיא מִתְבָּרֶכֶת מִתְּרֵין סִטְרִין אִלֵּין, בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׁא מִגּוֹ שִׂמְחָה וּרְנָנָה, וּבְלֵילְיָא פָּלִיג בִּרְכָאן לְכֹלָּא כְּדְקָא חָזֵי, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי לא, טו): "וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ" וְגוֹ'.

פָּתַח רִבִּי חִזְקִיָּה וְאָמַר (תהלים קמא, ב): "תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ מַשְׂאַת כַּפַּי מִנְחַת עָרֶב". אַמַּאי מִנְחַת עָרֶב וְלָא צְלוֹתָא

[רל.] (קעג-קעד; יום שְׁלִישִׁי)

דְצַפְרָא, דְּלָא כְּתִיב תְּכוֹן תְּפִלָּתִי בַּבֹּקֶר. אֶלָּא הָכִי אִתְּמַר, תְּכוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ, קְטֹרֶת לָא אַתְיָא אֶלָּא עַל חֻדְוָה, הַדָּא הוּא דִכְתִיב (משלי כז, ט): "שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח לֵב". וְעַל דָּא כַּהֲנָא כַּד אַדְלִיק בּוּצִינִין, הֲוָה מַקְרִיב קְטֹרֶת, כְּמָא דְאַתְּ אָמַר (שמות ל, ז-ח): "בְּהֵיטִיבוֹ אֶת הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה, וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה". בְּצַפְרָא, עַל חֻדְוָה, דְּשַׁעְתָּא גָּרִים. בְּרַמְשָׁא, לְמֶחְדֵי סִטְרָא שְׂמָאלָא, וְהָכִי אִתְּחֲזֵי. וּלְעָלַם לָא אָתֵי אֶלָּא עַל חֻדְוָה.

וְתָא חֲזֵי קְטֹרֶת מְקַשֵּׁר קִשְׁרִין, וְאָחִיד לְעֵילָּא וְתַתָּא, וְדָא אַעְבַּר מִנָּתָא וְקִטְרוּגָא וְרוּגְזָא, דְּלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּעָלְמָא. כְּמָה דִכְתִיב (במדבר יז, א): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מְהֵרָה" וְגוֹ'. לְבָתַר דָּא כְּתִיב, וַיָּרָץ וְגוֹ', וַיְכַפֵּר עַל הָעָם, וּכְתִיב, וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה. בְּגִין דְּלָא יָכְלִין כָּל סִטְרִין בִּישִׁין וְכָל מְקַטְרְגִין לְמֵיקַם קַמֵּי קְטֹרֶת. וְעַל דָּא אִיהוּ רָזָא דְכֻלָּא וְקִשּׁוּרָא דְכֻלָּא.

וּבְשַׁעְתָּא דְמִנְחָה, דִּדִינָא שַׁרְיָא בְּעָלְמָא, אִתְכַּוֵּון דָּוִד בְּהַהוּא צְלוֹתָא. דִּכְתִיב, תְּכוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ וְגוֹ'. וְהַאי צְלוֹתָא דְסָלִיק, יַעֲבֵר רוּגְזָא דִּדִינָא קַשְׁיָא, דְּשַׁלִּיט הַשְׁתָּא בְּהַאי זִמְנָא, בְּהַהוּא קְטֹרֶת. דְּדָחֵי וְאַעְבַּר קַמֵּיהּ כָּל רוּגְזָא, וְכָל קִטְרוּגָא דְעָלְמָא, מִנְחַת עֶרֶב, דִּדִינָא תַּלְיָא בְּעָלְמָא.

תָּא חֲזֵי, כַּד אִתְחָרַב בֵּי מַקְדְּשָׁא, בְּשַׁעְתָּא דְאִתּוֹקַד, זִמַּן מִנְחָה הֲוָה. וְעַל דָּא כְּתִיב (ירמיה ו, ד): "אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי עָרֶב". מַאן צִלְלֵי עָרֶב. אִינּוּן מְקַטְרְגִין דְּעָלְמָא, וְרוּגְזֵי דְּדִינִין, דִּזְמִינִין בְּהַהִיא שַׁעְתָּא. וְעַל דָּא תָּנִינָן, דְּבָעֵי בַּר נָשׁ לְכַוְונָא דַּעְתֵּיהּ, בִּצְלוֹתָא דְמִנְחָה. בְּכֻלְּהוּ צְלוֹתָא בָּעֵי בַּר נָשׁ לְכַוְונָא דַּעְתֵּיהּ, וּבְהַאי צְלוֹתָא יַתִּיר מִכֻּלְּהוּ, בְּגִין דִּדִינָא שַׁרְיָא בְּעָלְמָא. וְעַל דָּא זִמַּן צְלוֹתָא דְמִנְחָה, יִצְחָק תַּקִּין לֵיהּ, וְהָא אוּקְמוּהָ.

עַד דְּהַוּוּ אָזְלֵי, אָעֲלוּ בְּחַד טוּרָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, הַאי טוּרָא דַּחֲלָא, נְהַךְ וְלָא נִתְעַכֵּב הָכָא, בְּגִין דְּטוּרָא דְּחִילָא הוּא. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, אִי הַוָּה חַד, הַוָּה אֲמִינָא הָכִי. דְּהָא תָּנִינָן, דְּמַאן דְּאָזִיל יְחִידָאי בְּאוֹרְחָא, אִתְחַיֵּיב בְּנַפְשֵׁיהּ. אֲבָל תְּלָתָא לָא. וְכָל חַד וְחַד מִינָּן, אִתְחֲזֵי דְּלָא תַּעֲדֵי מִינָּן שְׁכִינְתָּא.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, הָא תָּנִינָן דְּלָא יִסְמוֹךְ בַּר נָשׁ עַל נִסָּא. מְנָלָן, מִשְׁמוּאֵל. דִּכְתִיב (שמואל א׳ טז, ב): ״אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי״, וְהָא אִתְחֲזֵי שְׁמוּאֵל יַתִּיר מִינָּן. אָמַר לֵיהּ, אֲפִילּוּ הָכִי, אִיהוּ הַוָּה חַד, וְהֲוֵיקָא אִשְׁתַּכַּח לְעֵינָא. אֲבָל אֲנַן תְּלָתָא, וְהֲוֵיקָא לָא אִשְׁתַּכַּח לְעֵינָא. דְּאִי מִשּׁוּם מַזִּיקִין. הָא תָּנִינָן, דִּלְתְלָתָא לָא מִתְחֲזֵי וְלָא מַזְקֵי. וְאִי מִשּׁוּם לִסְטִים, לָא מִשְׁתַּכְּחֵי הָכָא, דְּהָא רָחִיק מֵיִישׁוּבָא הַאי טוּרָא, וּבְנֵי נָשָׁא לָא מִשְׁתַּכְּחֵי הָכָא. בְּרַם דְּחִילוּ הוּא, דְּחֵיוָון בָּרָא דְּמִשְׁתַּכְּחִין הָכָא.

פָּתַח וְאָמַר. הַמַּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, הַאי קְרָא אִית לְאִסְתַּכָּלָא בֵּיהּ, הַגּוֹאֵל, אֲשֶׁר גָּאַל מִבְּעִי לֵיהּ, מַאי הַגּוֹאֵל. בְּגִין דְּהוּא מִשְׁתַּכַּח תָּדִיר לְגַבֵּי בְּנֵי נָשָׁא, וְלָא אַעֲדֵי מִבַּר נָשׁ זַכָּאָה לְעָלְמִין.

תָּא חֲזֵי, הַמַּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי דָּא שְׁכִינְתָּא, דְּאָזִיל עִמֵּיהּ דְּבַר נָשׁ תָּדִיר, וְלָא אַעֲדֵי מִנֵּיהּ, כַּד בַּר נָשׁ נָטִיר פִּקּוּדֵי אוֹרַיְיתָא. וְעַל דָּא יִזְדַּהַר בַּר נָשׁ, דְּלָא יִפּוֹק יְחִידָאי בְּאוֹרְחָא. מַאי יְחִידָאי, דְּיִזְדַּהַר בַּר נָשׁ לְמִטַּר פִּקּוּדֵי דְּאוֹרַיְיתָא, בְּגִין דְּלָא תַּעֲדֵי מִנֵּיהּ שְׁכִינְתָּא, וְיִצְטָרֵךְ לְמֵיזַל יְחִידָאי, בְּלָא זִווּגָא דִּשְׁכִינְתָּא.

תָּא חֲזֵי, כַּד נָפִיק בַּר נָשׁ לְאוֹרְחָא, יְסַדַּר צְלוֹתָא קַמֵּי מָארֵיהּ, בְּגִין לְאַמְשָׁכָא עֲלֵיהּ שְׁכִינְתָּא, וּלְבָתַר יִפּוֹק לְאוֹרְחָא, וְיִשְׁפַּח זִווּגָא דִּשְׁכִינְתָּא, לְמִפְרַק לֵיהּ בְּאוֹרְחָא, וּלְשֵׁזָבָא לֵיהּ בְּכָל מַה דְּאִצְטְרִיךְ.

מַה כְּתִיב בְּיַעֲקֹב, (בראשית כח, כ) ״אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי״, דָּא זִווּגָא דִּשְׁכִינְתָּא. ״וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה״, לְמִפְרַק לִי מִכֹּלָּא, וְיַעֲקֹב יְחִידָאי הַוָּה

[רל:] (קעה-קעו; יום רביעי)

בְּהַהוּא זִמְנָא, וּשְׁכִינְתָּא אָזְלַת קַמֵּיהּ. כָּל שֶׁכֵּן חַבְרַיָּיא דְּאִית בֵּינַיְיהוּ מִלִּין דְּאוֹרַיְיתָא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, מַאי נַעֲבִיד, אִי נִתְעַכֵּב הָכָא, הָא יוֹמָא מָאִיךְ לְמֵיעַל. אִי נְהַךְ לְעֵילָא, טוּרָא רַב אִיהוּ, וּדְחִילוּ דְּחֵיוָון חַקְלָא דָּחִילְנָא. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, תְּוַוהְנָא עֲלָךְ רִבִּי יוֹסֵי. אָמַר לֵיהּ הָא תָּנִינָן דְּלָא יִסְמוֹךְ בַּר נָשׁ עַל נִיסָּא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא יַרְחִישׁ נִיסָּא בְּכָל שַׁעְתָּא. אָמַר לֵיהּ, הֲנֵי מִילֵּי יְחִידָאי, אֲבָל אֲנַחְנָא תְּלָתָא, וּמִלֵּי אוֹרַיְיתָא בֵּינָנָא, וּשְׁכִינְתָּא עִמָּנָא, לָא דָּחִילְנָא.

עַד דְּהַווּ אָזְלֵי, חָמוּ לְעֵילָא בְּטוּרָא, טְנָרָא חַד, וְחַד מְעַרְתָּא בְּגַוֵּוהּ. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, נֵיהַךְ וְנֵיסַק לְהַהוּא טִינָרָא, דְּאֲנָא חָמֵי חָדָא מְעַרְתָּא תַּמָּן. סְלִיקוּ לְתַמָּן, וְחָמוּ הַהִיא מְעַרְתָּא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, דָּחִילְנָא, דִּילְמָא הַהִיא מְעַרְתָּא אֲתַר דְּלְחֵיוָון אִיהוּ, וְלָא יִפְּגְעוּ לוֹן הָכָא.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה לְרִבִּי חִזְקִיָּה, הָא חָמֵינָא דְּרִבִּי יוֹסֵי דָּחִיל אִיהוּ, אִי תֵּימָא בְּגִין דְּאִיהוּ חַטָּאָה. דְּכָל מַאן דְּדָחִיל, חַטָּאָה אִיהוּ. דִּכְתִיב (ישעיה לג, יד): "פָּחֲדוּ בְצִיּוֹן חַטָּאִים", הָא לָאו אִיהוּ חַטָּאָה, וּכְתִיב (משלי כח, א): "וְצַדִּיקִים כְּכְפִיר יִבְטָח". אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, בְּגִין דְּנִזְקָא שְׁכִיחַ.

אָמַר לֵיהּ, אִי נִזְקָא שְׁכִיחַ, הָכִי הוּא. אֲבָל הָכָא לָא אִשְׁתַּכַּח נִזְקָא. וּלְבָתַר דְּאֲנַן נִיעוֹל לִמְעַרְתָּא, לָא לֵיעוֹל נִזְקָא לְצַעֲרָא לָן. עָאלוּ לִמְעַרְתָּא, אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, נִפְלוֹג לֵילְיָא לְתְלַת מִשְׁמָרוֹת דְּהַוֵי לֵילְיָא, כָּל חַד וְחַד מִנָּן, לֵיקוּם עַל קְיוּמֵיהּ, בְּהַגֵּי תְּלַת סִטְרֵי לֵילְיָא וְלָא נִדְמוֹךְ.

פָּתַח רִבִּי יְהוּדָה וְאָמַר (תהלים פט, א): "מַשְׂכִּיל לְאֵיתָן הָאֶזְרָחִי", הַאי תּוּשְׁבַּחְתָּא, אַבְרָהָם אָבִינוּ אֲמָרָהּ, בְּשַׁעְתָּא דְּאִשְׁתַּדַּל בְּפוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעָבִיד חֶסֶד עִם בְּנֵי עַלְמָא, דְּיִשְׁתְּמוֹדְעוּן כֻּלָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שַׁלִּיט עַל אַרְעָא וְאִקְרֵי אֵיתָן. בְּגִין דְּאַתְקִיף בְּתִקּוּפוּ בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

"חַסְדֵי ה' עוֹלָם אָשִׁירָה", וְכִי מִסְטָרָא דַּחֲסִידִים אַתְיָין לְזַמְּרָא, אֶלָּא הָכָא אִתְכְּלִיל סִטְרָא דְּשִׂמְאלָא

בִּימִינָא, וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נַסֵּי לְאַבְרָהָם, וּבָחֵין לֵיהּ. וְהָא אִתְּמַר דְּיִצְחָק בַּר תְּלָתִין וּשְׁבַע שְׁנִין הֲוָה בְּהַהוּא זִמְנָא. מַאי נִסָּה אֶת אַבְרָהָם, נִסָּה אֶת יִצְחָק מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא נִסָּה אֶת אַבְרָהָם, דְּיִשְׁתַּכַּח בְּדִינָא, וּלְאִתְכְּלָלָא בְּדִינָא, דְּיִשְׁתַּכַּח שְׁלִים כְּדְקָא יָאוֹת. וְעַל דָּא חַסְדֵּי ה׳ עוֹלָם אָשִׁירָה.

דָּבָר אַחֵר חַסְדֵּי ה׳ עוֹלָם אָשִׁירָה, אִינּוּן חֲסָדִים דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד עִם עַלְמָא. (שָׁם, ב) ״לְדֹר וָדֹר אוֹדִיעַ אֱמוּנָתֶךָ בְּפִי״, טִיבוּ וּקְשׁוֹט דְּעָבִיד עִם כֻּלָּא. לְדוֹר וָדוֹר אוֹדִיעַ אֱמוּנָתֶךָ, דָּא מְהֵימְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאוֹדַע אַבְרָהָם בְּעַלְמָא, וְאַדְכַּר לֵיהּ בְּפוּמָא דְּכָל בְּרְיָין. וְעַל דָּא אוֹדִיעַ אֱמוּנָתֶךָ בְּפִי.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹדַע לֵיהּ לְאַבְרָהָם רָזָא דְּמְהֵימְנוּתָא, וְכַד יָדַע רָזָא דְּמְהֵימְנוּתָא, יָדַע דְּאִיהוּ עִיקָּרָא וְקִיּוּמָא דְּעַלְמָא, דְּבְגִינֵיהּ אִתְּבְּרֵי עַלְמָא, וְאִתְקַיַּים. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שם, ג): ״כִּי אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה״ וְגוֹ׳. דְּכַד בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא, חָמָא דְּלָא יָכִיל לְמִיקַם, עַד דְּאוֹשִׁיט יְמִינָא עֲלֵיהּ וְאִתְקַיַּים. וְאִי לָאו דְּאוֹשִׁיט יְמִינָא עֲלֵיהּ, לָא אִתְקַיַּים. בְּגִין דְּעַלְמָא דָּא בְּדִינָא אִתְּבְּרִי, וְהָא אוֹקִימְנָא.

וְאִתְּמַר בְּרֵאשִׁית, וְרָזָא כְּלָלָא חָדָא, תְּרֵין גְּוָונִין הָכָא, בְּרֵאשִׁית, אַף עַל גַּב דְּאָמַרְן שֵׁירוּתָא מִתַּתָּא לְעֵילָּא, רֵאשִׁית הָכִי נָמֵי מֵעֵילָּא לְתַתָּא, וְקָאָמְרִינַן ב׳ רֵאשִׁית, כְּדְקָאָמְרִינַן בֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, דְּהַאי אִתְיְהִיבַת לְהַהוּא רֵאשִׁית, וּמִלָּה כְּלִילָא אִיהִי כְּחַדָּא.

וּבְהַאי בי״ת אִתְּבְּרֵי עַלְמָא דָּא, וְלָא אִתְקַיַּים אֶלָּא בִּימִינָא. וְהָא אוֹקְמוּהָ. בְּהִבָּרְאָם, בְּאַבְרָהָם כְּתִיב. וּבְגִין כָּךְ, אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה. וּבְנִינָא קַדְמָאָה דְּעַלְמָא, הַהוּא נְהוֹרָא דְּיוֹמָא קַדְמָאָה, הֲוָה בֵּיהּ לְקַיְּימָא. וּלְבָתַר בְּיוֹמָא תִּנְיָינָא, בִּשְׁמָאלָא. וּבְהַנְהוּ אַתְקִין שָׁמַיִם. וּכְתִיב, שָׁמַיִם תָּכִין אֱמוּנָתֶךָ בָּהֶם.

דָּבָר אַחֵר, שָׁמַיִם תָּכִין אֱמוּנָתֶךָ בָּהֶם, שָׁמַיִם בְּאִינּוּן חֲסָדִים אִתַּקְנוּ, וְרָזָא דֵּאֱמוּנָה אִתְקְנַת בְּהוּ, דְּלֵית תַּקּוּנָהָא אֶלָּא מִגּוֹ שָׁמַיִם. (תהלים פט) כָּרַתִּי בְּרִית לִבְחִירִי, דָּא הוּא רָזָא דְּמְהֵימְנוּתָא.

דָּבָר אַחֵר, דָּא אִיהוּ

[רלא.] (קעז-קעח; יום חֲמִישִׁי)

צַדִּיק דְּמִינֵיהּ נָפְקִין בִּרְכָאן לְכֻלְּהוּ תַּתָּאֵי, וְכָל חֵיוָון קַדִּישָׁן, כֻּלְּהוּ אִתְבָּרְכָאן, מִן הַהוּא נְגִידוּ דְּנָגִיד לְתַתָּאֵי, וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב (שם, ד): "כָּרַתִּי בְּרִית לִבְחִירִי. נִשְׁבַּעְתִּי לְדָוִד עַבְדִּי", דָּא רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא, דְּאִיהוּ קָיְימָא תָּדִיר בְּצַדִּיק דָּא. קְיוּמָא דְּעַלְמָא, דְּלָא יִתְבַּדְּרוּן לְעָלְמִין, בַּר בִּזְמָנָא דְּגָלוּתָא, דִּנְגִידוּ דְּבִרְכָאן אִתְמְנָעוּ. וְרָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא לָא אִשְׁתַּלִּים, וְכָל חֶדְוָון אִתְמְנָעוּ. וְכַד עָיֵיל לֵילְיָא, מֵהַהוּא זִמְנָא, חֶדְוָון לָא עָאלוּ קַמֵּי מַלְכָּא.

וְאַף עַל גַּב דְּחֶדְוָון לָא אִתְעָרוּ, אֲבָל לְבַר קָיְימֵי וּמְזַמְּרֵי שִׁירָתָא. וְכַד אִתְפְּלִיג לֵילְיָא, וְאִתְעָרוּתָא סָלְקָא מִתַּתָּא לְעֵילָּא, כְּדֵין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְעַר כָּל חֵילֵי שְׁמַיָּא לִבְכִיָּה, וּבָעַט בִּרְקִיעָא, וְאִזְדַּעְזָעָן עִלָּאֵי וְתַתָּאֵי.

וְלֵית נַיְיחָא קַמֵּיהּ, בַּר בִּזְמָנָא דְּמִתְעָרֵי לְתַתָּא בְּאוֹרַיְיתָא. כְּדֵין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל אִינּוּן נִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקַיָּא, כֻּלְּהוּ צַיְיתִין וְחָדְיָין לְהַהוּא קָלָא וּכְדֵין נַיְיחָא. בְּגִין דְּמִיּוֹמָא דְּאִתְחָרִיב מַקְדְּשָׁא לְתַתָּא, אוֹמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלָא יֵיעוּל בְּגוֹ יְרוּשְׁלֵם דִּלְעֵילָּא, עַד דְּיַעֲלוּן יִשְׂרָאֵל לִירוּשָׁלַם דִּלְתַתָּא. דִּכְתִיב (הושע יא, ט): "בְּקִרְבְּךָ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר", וְהָא אוּקְמוּהָ חַבְרַיָּיא.

וְכָל אִינּוּן מְזַמְּרֵי, קָיְימֵי לְבַר, וְאָמְרֵי שִׁירָתָא, בִּתְלַת פַּלְגֵי לֵילְיָא וְכֻלְּהוּ מְשַׁבְּחָן בְּתוּשְׁבָּחָתָן יְדִיעָאן, וְכֻלְּהוּ חֵילֵי שְׁמַיָּא, כֻּלְּהוּ מִתְעָרֵי בְּלֵילְיָא, וְיִשְׂרָאֵל בִּימָמָא. וּקְדוּשָׁה לָא מְקַדְּשֵׁי לְעֵילָּא, עַד דְּמְקַדְּשֵׁי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וּכְדֵין כָּל חֵילֵי שְׁמַיָּא מְקַדְּשֵׁי שְׁמָא קַדִּישָׁא כְּחַדָּא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין, מִתְקַדְּשִׁין מֵעִלָּאֵי וְתַתָּאֵי כְּחַדָּא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (ויקרא יט, ב): "קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם".

פָּתַח רִבִּי יוֹסֵי וְאָמַר (איוב לח, ו): "עַל מָה אֲדָנֶיהָ הָטְבָּעוּ", הַאי קְרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לֵיהּ, בְּגִין דְּכַד בָּרָא עַלְמָא, לָא בָרָא לֵיהּ אֶלָּא עַל סָמְכִין, דְּאִינּוּן ז' סָמְכִין דְּעַלְמָא. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (משלי ט, א): "חָצְבָה עַמּוּדֶיהָ שִׁבְעָה", וְאִינּוּן סָמְכִין לָא אִתְיְידַע עַל מָה קָיְימִין.

בְּגִין דְּאִיהוּ רָזָא עֲמִיקָא סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. וְעַלְמָא לָא אִתְבְּרִי, עַד

דְּנָטַל אַבְנָא חָדָא, וְאִיהוּ אַבְנָא דְּאִתְקְרֵי אֶבֶן שְׁתִיָּה, וְנָטַל לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְזָרַק לָהּ לְגוֹ תְּהוֹמָא, וְאִתְנְעִין מֵעֵילָא לְתַתָּא, וּמְנִיהּ אִשְׁתִּיל עַלְמָא. וְאִיהִי נְקוּדָה אֶמְצָעִיתָא דְּעַלְמָא, וּבְהַאי נְקוּדָה קָיְימָא קְדֻשׁ הַקְּדָשִׁים. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (איוב לח, ו): "אוֹ מִי יָרָה אֶבֶן פִּנָּתָהּ". כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה כח, טז): "אֶבֶן בֹּחַן פִּנַּת יִקְרַת". וּכְתִיב (תהלים קיח, כב): "אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה".

תָּא חֲזֵי, הַאי אֶבֶן אִתְפָּרֵי מֵאֶשָּׁא וּמֵרוּחָא וּמִמַּיָּא, וְאִתְגְּלִיד מִכֻּלְּהוּ, וְאִתְעֲבִיד אַבְנָא חָדָא, וְקָיְימָא עַל תְּהוֹמֵי, וּלְזִמְנִין נָבְעִין מִנִּיהּ מַיָּא, וְאִתְמַלְיָין תְּהוֹמֵי. וְהַאי אַבְנָא קָיְימָא לְאָת בְּאֶמְצָעִיתָא דְּעַלְמָא, וְהַאי אִיהוּ אֶבֶן דְּקַיֵּים וְאַשְׁתִּיל יַעֲקֹב, שְׁתִילוּ וְקִיּוּמָא דְּעַלְמָא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית לא, מה): "וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבֶן וַיְרִימֶהָ מַצֵּבָה".

"וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה" וְגוֹ' (בראשית כח, כב), וְכִי הַאי אֶבֶן שַׁוִּי לֵיהּ יַעֲקֹב. וְהָא הַאי אֶבֶן אִתְבְּרֵי בְּקַדְמִיתָא, כַּד בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא. אֶלָּא דְּשַׁוִּי לָהּ קִיּוּמָא דִּלְעֵילָּא וְתַתָּא, וְעַל דָּא אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה כְּתִיב. מַאי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי, דִּכְתִיב, יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים, דְּשַׁוִּי מְדוֹרָא דִּלְעֵילָּא הָכָא.

תָּא חֲזֵי, הַאי אֶבֶן אִית עֲלָהּ שִׁבְעָה עֵינַיִם. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (זכריה ג, ט): "עַל אֶבֶן אַחַת שִׁבְעָה עֵינָיִם", עַל מָה אִתְקְרִיאַת שְׁתִיָּה. חַד דְּמִנָּהּ אִשְׁתִּיל עַלְמָא. וְחַד, שְׁתִיָּה. שָׁת יָהּ, דְּשַׁוִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָהּ, לְאִתְבָּרְכָא מִנָּהּ עַלְמָא, בְּגִין דְּעַלְמָא מִנָּהּ מִתְבָּרְכָא.

וְתָא חֲזֵי, בְּשַׁעְתָּא דְּעָאל שְׁמְשָׁא, הַנֵּי כְּרוּבִים דְּקָיְימִין בְּהַאי דּוּכְתָּא, וְהָווּ יָתְבֵי בְּאַת, הָווּ אַקְשָׁן גַּדְפַּייהוּ לְעֵיל, וּפָרְשֵׁי לוֹן, וְאִשְׁתְּמַע קוֹל נְגוּנָא דְּגַדְפַּייהוּ לְעֵילָּא, וּכְדֵין שָׁרָאן לְנַגְנָא אִינּוּן מַלְאָכִין, דְּאָמְרֵי שִׁירָתָא בְּשֵׁירוּתָא דְּלֵילְיָא, בְּגִין דְּיִסַּלַּק יְקָרֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִתַּתָּא לְעֵילָּא. וּמַאי שִׁירָתָא הָווּ אָמְרוּ, הַהוּא נְגוּנָא דְּגַדְפַּייהוּ דִּכְרוּבִים, (תהלים קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה' וְגוֹ', שְׁאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וְגוֹ', וּכְדֵין אִיהוּ שִׁירָתָא לְאִינּוּן מַלְאֲכֵי עִלָּאֵי לְזַמָּרָא.

בְּמִשְׁמַרְתָּא תִּנְיָינָא, הַנֵּי כְּרוּבִים

[רלא:] (קעט-קפ; יום ששי)

אַקְשֵׁי גַּדְפַּיְיהוּ לְעֵילָא, וְאִשְׁתְּמַע קוֹל נִגּוּנָא דִּלְהוֹן, וּכְדֵין שָׁרָאן לְנַגְּנָא אִינּוּן מַלְאָכִין דְּקָיְימִין בְּמִשְׁמַרְתָּא תִּנְיָינָא. וּמַאי שִׁירְתָּא הֲווּ אָמְרֵי בְּהַאי שַׁעְתָּא, נִגּוּנָא דְּגַדְפַּיְיהוּ דִּכְרוּבִים, (תהלים קכה, א) "הַבּטְחִים בַּה' כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמּוֹט" וְגוֹ'. וּכְדֵין אִיהוּ שִׁירוּתָא לְאִינּוּן דְּקָיְימֵי בְּהַאי מִשְׁמָרָה תִּנְיָינָא לְנַגְּנָא.

בְּמִשְׁמָרָה תְּלִיתָאָה, הַנֵּי כְּרוּבִים אַקְשׁוּ גַּדְפַּיְיהוּ וְאָמְרֵי שִׁירְתָּא, וּמַאי הִיא. (תהלים קיג): "הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי ה' וְגוֹ', יְהִי שֵׁם ה' מְבוֹרָךְ וְגוֹ', מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ" וְגוֹ'. כְּדֵין אִינּוּן מַלְאָכִין דְּקָיְימֵי בְּמִשְׁמָרָה תְּלִיתָאָה, כֻּלְּהוּ אָמְרֵי שִׁירְתָּא.

וְכֻלְּהוּ כּוֹכְבֵי וּמַזָּלֵי דִּבְרִקִיעָא פָּתְחֵי שִׁירְתָּא. כְּמָה דִּכְתִיב (איוב לח, ז): "בְּרָן יַחַד כּוֹכְבֵי בֹקֶר וַיָּרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים". וּכְתִיב (תהלים קמח, ג): "הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר", דְּהָא אִינּוּן כּוֹכְבֵי דִּנְהוֹרָא, מְנַגְּנָן עַל נְהוֹרָא.

כַּד אָתֵי צַפְרָא, וּכְדֵין נָטְלֵי שִׁירְתָּא אֲבַתְרַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְסָלְקָא יְקָרֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִתַּתָּא וּמִלְּעֵילָּא. יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בִּימָמָא, וּמַלְאָכֵי עִלָּאֵי לְעֵילָּא בְּלֵילְיָא, וּכְדֵין אִשְׁתְּלִים שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּכָל סִטְרִין.

וְהַאי אֶבֶן דְּקָאָמַר, כֻּלְּהוּ מַלְאָכֵי עִלָּאֵי, וְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, כֻּלְּהוּ אִתְקָפוּ בְּהַאי אֶבֶן, וְאִיהִי סָלְקָא לְעֵילָּא, לְאִתְעַטָּרָא גּוֹ אֲבָהָן בִּימָמָא. וּבְלֵילְיָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָתֵי לְאִשְׁתַּעְשְׁעָא עִם צַדִּיקַיָּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן.

זַכָּאִין אִינּוּן כָּל דְּקָיְימֵי בְּקִיּוּמַיְיהוּ, וּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרַיְיתָא בְּלֵילְיָא. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל אִינּוּן צַדִּיקַיָּיא דִּבְגִנְתָּא דְּעֵדֶן, שָׁמְעוּ קָלַיְיהוּ דִּבְנֵי נָשָׁא, אִינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרַיְיתָא. כְּמָה דִּכְתִיב (שיר השירים ח, יג): "הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים" וְגוֹ'.

תָּא חֲזֵי, הַאי אֶבֶן, אִיהוּ אֶבֶן טָבָא. וְדָא הוּא רָזָא דִּכְתִיב (שמות כח, יז): "וּמִלֵּאתָ בוֹ מִלּוּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה טוּרֵי אֶבֶן". וְאִלֵּין אִינּוּן סִדְרִין דְּאֶבֶן טָבָא, אַשְׁלָמוּתָא דְּאֶבֶן יְקָרָה. בְּגִין דְּאִית אֶבֶן אָחֳרָא. דִּכְתִיב (יחזקאל לו, כו): "וַהֲסִרֹתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן" וְגוֹ'. וּכְתִיב (שם, כז): "וְאֶת רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם". וְהַאי אִיהוּ (ישעיה כח, טז): "אֶבֶן בֹּחַן פִּנַּת יִקְרַת" וְאוּקְמוּהָ.

וְעַל רָזָא דָּא כְּתִיב (שמות כד, יב): ״לֻחֹת הָאֶבֶן״, דְּאִינּוּן לוּחוֹת אִתְגְּזָרוּ מֵהָכָא, וְעַל דָּא אִקְרוּן עַל שְׁמֵיהּ דְּהַאי אֶבֶן. וְהַאי הוּא רָזָא דִּכְתִיב (בראשית מט, כד): ״מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל״ כְּמָה דְּאוּקְמָה.

פָּתַח רִבִּי חִזְקִיָּה וְאָמַר (שמות כח, כא): ״וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶיךָ עַל שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה״, אִלֵּין אַבְנֵי יְקָרִין עִלָּאִין, דְּאִתְקְרוּן אַבְנֵי הַמָּקוֹם, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (בראשית כח, יא): ״וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם״. וְהָא אוּקְמוּהָ. וְהָאֲבָנִים עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאִית י״ב שְׁבָטִים לְתַתָּא, הָכִי נָמֵי לְעֵילָּא תְּרֵיסַר שִׁבְטִין, וְאִינּוּן תְּרֵיסַר אֲבָנִין יַקִּירִין, וּכְתִיב (תהלים קכב, ד): ״שֶׁשָּׁם עָלוּ שִׁבָטִים שִׁבְטֵי יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל״, דָּא יִשְׂרָאֵל, רָזָא דִּלְעֵילָּא. וְכֻלְּהוּ לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה׳, וְעַל דָּא וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶיךָ עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וּכְמָה דְּאִית י״ב שָׁעֵי בְּיוֹמָא, הָכִי אִית י״ב שָׁעֵי בְּלֵילְיָא, בְּיוֹמָא לְעֵילָּא, בְּלֵילְיָא לְתַתָּא, כֹּלָּא דָּא לָקֳבֵל דָּא, הַנֵּי י״ב שָׁעֵי דִּבְלֵילְיָא מִתְפַּלְגֵי לִתְלַת פְּלָגָאן, וְכַמָּה מְמַנֵּי תְּרֵיסִין קָיְימֵי תְּחוֹתַיְיהוּ, דַּרְגִּין עַל דַּרְגִּין, כֻּלְּהוּ מְמַנָּן בְּלֵילְיָא, וְנָטְלֵי טַרְפָּא בְּקַדְמֵיתָא.

וּכְדֵין כַּד אִתְפְּלִיג לֵילְיָא, קָיְימִין תְּרֵין סִדְרִין מִסִּטְרָא דָּא, וּתְרֵין סִדְרִין מִסִּטְרָא אָחֳרָא, וְרוּחָא עִלָּאָה נָפַק בֵּינַיְיהוּ, וּכְדֵין כָּל אִינּוּן אִלָּנִין דִּבְגִנְתָּא דְּעֵדֶן, כֻּלְּהוּ פָּתְחֵי שִׁירָתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (דברי הימים א׳ טז, לג): ״אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ, כִּי בָא לִשְׁפּוֹט אֶת הָאָרֶץ״. כְּמָה דִּכְתִיב (ישעיה יא, ד): ״וְשָׁפַט בְּצֶדֶק דַּלִּים״. בְּגִין דְּמִשְׁפָּט עָאל בֵּינַיְיהוּ וְאִתְמַלְיָיא מִנָּהּ גַּן עֵדֶן.

וְרוּחָא דְּצָפוֹן אִתְעַר בְּעַלְמָא, וְחֶדְוָה אִשְׁתַּכַּח וְנָשִׁיב הַהוּא רוּחָא בְּאִינּוּן בּוֹסְמִין, וְסָלְקִין רֵיחִין לְעֵילָּא, וּמִתְעַטְּרִין צַדִּיקַיָּא בְּעִטְרַיְיהוּ, וּמִתְהַנָּן מִגּוֹ זִיוָא דְּאַסְפַּקְלַרְיָאה דְּנָהֲרָא.

זַכָּאִין אִינּוּן צַדִּיקַיָּא, דְּזָכָאן לְהַהוּא נְהוֹרָא עִלָּאָה, וְהַהוּא נְהוֹרָא דְּאַסְפַּקְלַרְיָאה דְּנָהֲרָא, נָהִיר לְכָל סִטְרִין, וְכָל חַד וְחַד מֵאִלֵּין צַדִּיקַיָּא, נָטִיל לְחוֹלָקֵיהּ כְּדְקָא חָזֵי לֵיהּ, וְהַוָּה נָטִיל כָּל חַד וְחַד כְּפוּם עוֹבָדּוֹי דְּעָבַד בְּהַאי עַלְמָא, אִית מִנְּהוֹן דְּמִתְכַּסְפֵי, מֵהַהוּא נְהִירוּ דְּנָטִיל חַבְרֵיהּ

[רלב.] (קפא-קפב; שַׁבַּת-קֹדֶשׁ)

יַתִּיר וְנָהִיר, וְהָא אוּקְמוּהָ.

חוּלָקֵיהּ דְּלֵילְיָא, מִכַּד שָׁאֲרֵי לֵילְיָא לְמֵיעַל. כַּמָּה גַּרְדִּינֵי נְמוּסִין מִתְעָרִין, וְשָׁטָן בְּעַלְמָא, וּפָתְחִין סִתִּימִין, וּלְבָתַר כַּמָּה זִינִין לְזַנְיֵיהוּ, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וּכְדֵין כַּד אִתְפְּלִיג לֵילְיָא, סִטְרָא דְּצָפוֹן נָחִית מֵעֵילָא לְתַתָּא, וְאָחִיד בֵּיהּ בְּלֵילְיָא, עַד תְּרֵין חוּלָקִין דְּלֵילְיָא.

וּלְבָתַר סִטְרָא דְּדָרוֹם אִתְעַר, עַד דְּאָתֵי צַפְרָא. וְכַד אָתֵי צַפְרָא, כְּדֵין דָּרוֹם וְצָפוֹן אֲחִידוּ בֵּיהּ, וּכְדֵין אָתָאן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, סָלְקִין לָהּ בְּצָלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן לְעֵילָא, עַד דְּסָלְקָא וְאִתְגְּנִיזַת בֵּינַיְיהוּ. וְנָטְלָא בִּרְכָאן מֵרֵישָׁא דְּכָל רֵישִׁין.

וְאִתְבָּרְכָא מֵהַהוּא טַלָּא דְּאִתְמַשְׁכָא מִלְּעֵילָא. וּמֵהַהוּא טַלָּא פָּרִישׁ לְכַמָּה סִטְרִין, וְכַמָּה רַבְוָון אִתְזָנוּ מִנֵּיהּ מֵהַהוּא טַלָּא, וּמִנֵּיהּ עָתִידִין לַאֲחָיָא מֵיתַיָּא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (ישעיה כו, יט): "הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר כִּי טַל אוֹרוֹת טַלֶּךָ". טַלָּא מֵאִינּוּן נְהוֹרִין עִלָּאִין דְּנָהֲרִין לְעֵילָא.

עַד דְּהַוּוּ יָתְבֵי אִתְפְּלִיג לֵילְיָא, אָמַר לֵיהּ רִבִּי יְהוּדָה לְרִבִּי יוֹסֵי, הַשְׁתָּא רוּחָא דְּצָפוֹן אִתְעַר, וְלֵילְיָא אִתְפְּלַג, וְהַשְׁתָּא עִדָּנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תָּאִיב לְקָלְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא בְּהַאי עַלְמָא, אִינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרַיְיתָא. הַשְׁתָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צַיֵּית לָן בְּהַאי אֲתַר, לָא נִפְסוֹק מִלֵּי דְּאוֹרַיְיתָא.

פָּתַח וְאָמַר (בראשית מח, טז): "הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל רָע", הָא אִתְּמַר וְאוּקְמוּהָ. אֲבָל תָּא חֲזֵי, כְּתִיב (שמות כג, כ): "הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָךְ" וְגוֹ', דָּא הוּא מַלְאָךְ דְּאִיהוּ פָּרוֹקָא דְּעַלְמָא, נְטִירוּ דִּבְנֵי נָשָׁא, וְהַאי אִיהוּ דְּאַזְמִין בִּרְכָאן לְכָל עַלְמָא, בְּגִין דְּאִיהוּ נָטִיל לוֹן בְּקַדְמִיתָא, וּלְבָתַר אִיהוּ אַזְמִין לוֹן בְּעַלְמָא. וּבְגִין דָּא כְּתִיב, הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָךְ לְפָנֶיךָ. (שמות לג, ב) "וְשָׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ מַלְאָךְ".

וְהַאי אִיהוּ מַלְאָךְ דְּלִזְמִנִין דָּכָר וּלְזִמְנִין נוּקְבָא, וְהָכִי אִיהוּ.

דְּבִזְמְנָא דְּאִיהוּ אַזְמִין בִּרְכָאן לְעַלְמָא, כְּדֵין אִיהוּ דָּכָר, וְאִקְרֵי דָּכָר. כְּדְכוּרָא דְּאַזְמִין בִּרְכָאן לְנוּקְבָא, הָכִי אִיהוּ אַזְמִין בִּרְכָאן לְעַלְמָא. וּבִזְמְנָא דְּקָיְימָא בְּדִינָא עַל עַלְמָא, כְּדֵין אִקְרֵי נוּקְבָא. כְּנוּקְבָא דְּאִיהִי עוּבָּרָא, הָכִי אִיהוּ אִתְמְלֵי מִן דִּינָא, וּכְדֵין אִקְרֵי נוּקְבָא. וְעַל דָּא לְזִמְנִין אִקְרֵי דְּכוּרָא, וּלְזִמְנִין אִקְרֵי נוּקְבָא, וְכֹלָּא רָזָא חָדָא.

כְּגַוְונָא דָּא כְּתִיב (בראשית ג, כד): "וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת", מַלְאָכִין אִית שְׁלוּחַן בְּעַלְמָא, דְּמִתְהַפְּכִין לְכַמָּה גְּוָונִין, לְזִמְנִין נוּקְבֵי, לְזִמְנִין דְּכוּרֵי, לְזִמְנִין דִּינָא, לְזִמְנִין רַחֲמֵי, וְכֹלָּא בְּחַד גַּוְונָא. כְּגַוְונָא דָּא הַאי מַלְאָךְ, בְּגַוְונִין סַגִּיאִין אִיהוּ, וְכָל גְּוָונִין דְּעַלְמָא, כֻּלְּהוּ אִיתָּנְהוּ בְּהַאי אֲתַר. וְרָזָא דָּא (יחזקאל א, כח): "כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶּעָנָן בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם כֵּן מַרְאֵה הַנֹּגַהּ סָבִיב הוּא מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד ה'". וּכְמָה דְּאִית בֵּיהּ כָּל אִינּוּן גְּוָונִין, הָכִי נָמֵי אַנְהִיג לְכָל עָלְמָא.

הודפס לזכות

בן ציון בן שרה נ"י

וצ'רנה בת מרים

ליפשה תחי'

לרפואה שלימה

ומהירה ונחת דקדושא

מכל יוצאי חלציהם

אמן כן יהי רצון.

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת תולדות

כה	יום ראשון	עלות השחר (72 דק) ... 4:57 נץ החמה ..... 6:09 סו"ז קר"ש - מג"א ... 7:59 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:46 סו"ז תפילה ..... 9:38 חצות היום ..... 11:23 שקיעה ..... 4:35 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:48	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים סג **ירושלמי:** נדרים כב **תוספתא:** אהלות יז **נ"ך:** מלאכי א **משניות:** ברכות ח **זהר:** חלק ג עמ' קסט-קע	16
כו	יום שני	עלות השחר (72 דק) ... 4:58 נץ החמה ..... 6:10 סו"ז קר"ש - מג"א ... 7:59 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:46 סו"ז תפילה ..... 9:39 חצות היום ..... 11:23 שקיעה ..... 4:35 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:48	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים סד **ירושלמי:** נדרים כג **תוספתא:** אהלות יח **נ"ך:** מלאכי ב **משניות:** ברכות ט **זהר:** חלק ג עמ' קעא-קעב	17
כז	יום שלישי	עלות השחר (72 דק) ... 4:59 נץ החמה ..... 6:11 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:00 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:47 סו"ז תפילה ..... 9:39 חצות היום ..... 11:23 שקיעה ..... 4:34 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:47	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים סה **ירושלמי:** נדרים כד **תוספתא:** נגעים א **נ"ך:** מלאכי ג **משניות:** פאה א **זהר:** חלק ג עמ' קעג-קעד	18
כח	יום רביעי	עלות השחר (72 דק) ... 5:00 נץ החמה ..... 6:12 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:00 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:48 סו"ז תפילה ..... 9:39 חצות היום ..... 11:23 שקיעה ..... 4:34 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:47	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים סו **ירושלמי:** נדרים כה **תוספתא:** נגעים ב **נ"ך:** משלי א **משניות:** פאה ב **זהר:** חלק ג עמ' קעה-קעו	19
כט	יום חמישי	יום כיפור קטן, ערב ראש חודש כסליו עלות השחר (72 דק) ... 5:01 נץ החמה ..... 6:13 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:01 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:48 סו"ז תפילה ..... 9:40 חצות היום ..... 11:24 שקיעה ..... 4:33 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:46	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים סז **ירושלמי:** נדרים כו **תוספתא:** נגעים ג **נ"ך:** משלי ב **משניות:** פאה ג **זהר:** חלק ג עמ' קעז-קעח	20
א	יום שישי	ראש חודש כסליו עלות השחר (72 דק) ... 5:01 נץ החמה ..... 6:13 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:01 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:49 סו"ז תפילה ..... 9:40 חצות היום ..... 11:24 שקיעה ..... 4:33 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:46 **הדלקת נרות** (40 דק): **3:53** (20 דק): **4:13**	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים סח **ירושלמי:** נדרים כז **תוספתא:** נגעים ד **נ"ך:** משלי ג **משניות:** פאה ד **זהר:** חלק ג עמ' קעט-קפ	21
ב	שב"ק	שבת קודש פרשת תולדות עלות השחר (72 דק) ... 5:02 נץ החמה ..... 6:14 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:02 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:49 סו"ז תפילה ..... 9:41 חצות היום ..... 11:24 שקיעה ..... 4:33 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:46 **מוצש"ק לשיטת ר"ת: 5:46**	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים סט **ירושלמי:** נדרים כח **תוספתא:** נגעים ה **נ"ך:** משלי ד **משניות:** פאה ה **זהר:** חלק ג עמ' קפא-קפב	22

דְּחִיקַת הַשָּׁעָה גּוֹרֶמֶת לָאָדָם אֶת כָּל הַצָּרוֹת ! רַבִּי נָתָן אָמַר : 'מִדְּחִיקַת הַשָּׁעָה לֹא יוֹצֵא שׁוּם דָּבָר טוֹב' ; יְסוֹד בְּחִנּוּךְ – הֵן תַּלְמִידִים בְּגַנִּים, הֵן תַּלְמִידִים בְּתַלְמוּד תּוֹרָה, וְהֵן תַּלְמִידִים שֶׁל יְשִׁיבָה – שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד גִּישָׁה חִיּוּבִית : "אַתָּה כֵּן יָכוֹל ! אַתָּה כֵּן מַצְלִיחַ ! " וּלְהִשָּׁמֵר מְאֹד מִגִּישָׁה שְׁלִילִית, כִּי בָּזֶה הוֹרְסִים אֶת הַיֶּלֶד !
יֵשׁ לְךָ גִּישָׁה חִיּוּבִית ? בָּנִיתָ אֶת הַיֶּלֶד ! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)